

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. G. SKUNDO**

2019 m. rugpjūčio 8 d. Nr. S- 100 (7-59/2019)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių Rasos Stravinskaitės (pranešėja), K. C., Andriaus Veniaus, išnagrinėjo A. G. (toliau – Pareiškėja) 2019-05-02 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2019-01-18 sprendimo Nr. 68-10 (toliau – Sprendimas). Pareiškėja (jos atstovas) ir Inspekcijos atstovai 2019-07-30 Komisijos posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėja 2019-05-02 skunde nurodo nesutinkanti su Sprendime padarytomis išvadomis.

Dėl pajamų natūra apmokestinimo

Pareiškėja sutinka su Inspekcijos teiginiais, kad procesiniuose sprendimuose minimi paskolos bei hipotekos sandoriai bei turto perdavimo aktas yra galiojantys, tačiau nesutinka su teiginiais, kad Pareiškėjos šeima išsaugojo turtą ir pinigines lėšas bei disponuoja jomis iki šiol, todėl nėra pagrindo teigti, kad gyventojų pajamų mokestis (toliau – GPM) apskaičiuotas nuo pajamų, kurios gautos. Iš Inspekcijai pateiktos bylos Nr. e2-1156-479/2018, pasak Pareiškėjos, matyti, kad Klaipėdos apygardos teismas 2018-04-16 nutartimi (tomas Nr. 1, psl. 131) pritaikė laikinąsias apsaugos priemones ir nutarė areštuoti Pareiškėjos sutuoktiniui (K. R.) priklausantį nekilnojamąjį ir kilnojamąjį turtą, o jo nesant ar esant nepakankamai – pinigines lėšas ar turtines teises, priklausančias atsakovui ir esančias pas atsakovą arba trečiuosius asmenis, neviršijant bendros 1 217 000 Eur sumos, uždraudžiant šį turtą perleisti, įkeisti, kitaip apsunkinti ar iš esmės sumažinti jo vertę, kurios yra nepanaikintos iki šiol. Vadinas, Pareiškėjos šeimos teisė disponuoti turtu ir pinigėmis lėšomis yra apribota iki pat šio skundo padavimo dienos, todėl Inspekcijos teiginys yra deklaratyvaus pobūdžio ir atmestinas. Be to, bankrutuojanti uždaroji akcinė bendrovė „Dangė“ (toliau – UAB "E1" civ. byloje Nr. e2-1156-479/2018 prisiteisė daikto praradimo nuostolius, kuriuos ji patyrė dėl K. R. (Pareiškėjos sutuoktinio) paskolos užtikrinimo bankrutuojančios uždarnosios akcinės bendrovės banko „Snoras“ (toliau – BAB bankas „Snoras“) naudai, kurie yra didesni nei neva gautos pajamos natūra.

Skunde atkreiptas dėmesys į tai, kad Inspekcija Sprendime nurodo, jog „Klaipėdos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Klaipėdos AVMI) pagrįstai pripažino, kad UAB "E1" iš dalies padengtas įsiskolinimas bankui yra <...> gauta nauda natūra, kuri <...> yra GPM objektas“, tačiau po Klaipėdos apygardos teismo sprendimo minimoje civ. byloje jokios naudos nei Pareiškėja, nei jos sutuoktinis negaus, nes privalo atlyginti UAB "E1" nuostolius, kurie yra didesni (1 217 000 Eur) nei centrinio mokesčių administratoriaus nurodytos pajamos

natūra (apie 609 000 Eur). Todėl prievolės mokėti GPM nėra, nes jis apskaičiuotas nuo pajamų, kurios negautos.

Pareiškėja nurodo, jog jei Komisija laikys, kad pajamų natūra apmokestinimas yra teisėtas ir leistinas, šios pajamos turi būti įvertintos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 17 straipsnio 1 dalies 53 punktą. Pareiškėja pažymi, kad Inspekcija Sprendime nurodo, kad pajamos natūra buvo gautos, kai UAB "E1" padengė išiskolinimą turtu, adresu: Taikos g. 16, Neringa, tai yra tariamos pajamos natūra buvo gautos BUAB "C1" naudai perleidus turtą, kuriame buvo deklaruota K. R. gyvenamoji vieta. GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 53 punkte nėra numatyta prievolės, kad turtas, kuriame deklaruota gyvenamoji vieta, turi priklausyti gyventojui, todėl toks Inspekcijos aiškinimas prieštarauja imperatyvioms įstatymo normoms, nes tokios kilmės tariamos pajamos negali būti apmokestintos.

Dėl į banko sąskaitas gautų lėšų apmokestinimo

Mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad buvo pervesta 81 072 Lt už apgyvendinimą viloje „Kaspalėja“ į Pareiškėjos ir uždarosios akcinės mechanizacijos bendrovės „Dinamika“ (toliau – MB "D1" sąskaitas ir šios pajamos, vadovaujantis Civilinio kodekso (toliau – CK) 3.87, 3.88, 3.109 straipsniais, priskirtos tiek Pareiškėjos, tiek jos sutuoktinio apmokestinamoms pajamoms. Laikomasi pozicijos, kad tiek Pareiškėja, tiek jos sutuoktinis nurodė, kad šiomis konkrečiomis pajamomis disponavo tik K. R. ir ginčo tarp sutuoktinių dėl šios aplinkybės nėra. Be to, byloje nėra duomenų, kad Pareiškėja būtų šias pajamas kaip nors panaudojusi savo ar šeimos reikmėms, vadinasi, Pareiškėjos apmokestinimas yra neteisėtas. Visus Sprendime nurodytus atliktus mokėjimus ji atliko iš savo darbo užmokesčio, todėl šias pajamas priskirti Pareiškėjai nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo.

Dėl pajamų, gautų už UAB "F1" akcijas

Nors Inspekcija Sprendime teigia, kad Pareiškėja neįrodė, jog UAB "F1" akcijas Pareiškėjos sutuoktinis įsigijo ne už 200 000 Lt, o už 2 533 000 Lt, tačiau 2018-11-11 skunde nurodyta, kad visi dokumentai, susiję su UAB "F1" akcijomis yra pastate adresu: Taikos g. 16, Neringoje (analogišką aplinkybę nurodė ir 2017-03-16 paaiškinimuose), todėl Pareiškėja neturi galimybės jų pateikti mokesčių administratoriui. Ūkinių operacijų, susijusių su UAB "F1" akcijomis, turinys yra atskleistas 2018-11-11 skunde, todėl šiame skunde Pareiškėja nurodo jų nekartojanti. Be to, pasak Pareiškėjos, atmestinas Inspekcijos teiginys, kad Pareiškėjos sutuoktiniui nepateikus 2014-08-09 UAB "E1" dokumentų apyraše dokumentų apie UAB "F1" akcijų operacijas 2002–2003 m., Inspekcija sprendė, kad tokių dokumentų nėra. Pažymima, kad K. R. tų dokumentų net neprivalėjo pateikti, nes pagal Įmonių bankroto įstatymo nuostatas K. R. privalėjo pateikti dokumentus tik už 3 m. laikotarpį. Be to, šie dokumentai negalėjo būti pateikti, nes Pareiškėjos sutuoktinis nuo 2013 m. rudens į pastatą adresu: Taikos g. 16, Neringoje negali pateikti ir pasiimti savo daiktų, o ši aplinkybė Sprendime nėra paneigta. Nagrinėjant civ. bylą Nr. 2-911-614/2015 buvo atliktas faktinių aplinkybių konstatavimas (pridedamas) dėl bylai reikšmingų daiktų nustatymo. Kaip ir nurodyta protokole, mažaverčiai daiktai nebuvo surašyti, o tokiems priskiriami dokumentai. Pareiškėjos žiniomis, dokumentai, susiję su UAB "F1" akcijų operacijomis, buvo psl. 50 užfiksuotoje komodoje antrame arba trečiame stalčiuje. Kaip ir minėta 2018-11-11 skunde, Vilniaus apygardos teismas visus daiktus pripažino namo priklausiniais, kurie perduoti BAB bankui „Snoras“, todėl Pareiškėja neturi galimybės jų pateikti Inspekcijai. Pažymima, kad, vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 67 straipsnio 2 dalimi, Pareiškėja pateikė pakankamai duomenų, leidžiančių pagrįstai manyti, kodėl pajamos už UAB "F1" akcijas negali būti apmokestinamos.

Dėl sutuoktinių bendro turto lygių dalių principo laikymosi

Nesutinkama, kad visos apmokestintos pajamos priskirtinos Pareiškėjai ir jos sutuoktiniui lygiomis dalimis, jei pajamos yra apmokestinamos iš tikrųjų, nes Pareiškėja pateikė pakankamai duomenų, leidžiančių manyti, kad jos neturi būti apmokestintos. Atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjos sutuoktinis mokestinio patikrinimo metu nustatytas pajamas naudojo be Pareiškėjos žinios (dengė paskolas ir pan.). Be to, K. R. neginčija, kad pajamos buvo nelygios ir pripažįsta, kad jas naudojo asmeniniams, o ne šeimos poreikiams tenkinti. Be to, vadovaujantis

CK 3.123 straipsnio 4 dalimi, yra galimybė nukrypti nuo sutuoktinių bendro turto lygybės principo ir Pareiškėja bei jos sutuoktinis ja naudojami.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, skunde prašoma panaikinti Inspekcijos 2019-01-18 sprendimą Nr. 68-10.

Inspekcija ginčijamu sprendimu patvirtino Klaipėdos AVMI 2018-10-18 sprendimą Nr. (6.5) FR0682-348, kuriuo buvo pakeistas 2018-07-24 patikrinimo aktas Nr. (9.6)FR0680-312, nurodant sumokėti į biudžetą 98 235,90 Eur GPM, 51 161,55 Eur GPM delspinigius, 9 823 Eur GPM baudą.

Klaipėdos AVMI, vykdydama 2017-10-23 pavedimą tikrinti Nr. (9.6) FR0773-2136, patikrino Pareiškėjos 2012–2015 m. laikotarpio GPM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumą ir surašė 2018-07-24 patikrinimo aktą Nr. (9.6)FR0680-312 (toliau – Patikrinimo aktas). Klaipėdos AVMI nustatė:

1. Pareiškėjos sutuoktinis K. R. 2012 m. UAB "E1" pardavė uždarnosios akcinės bendrovės „Kaspalėja“ (toliau – UAB Kaspalėja“) akcijas ir gavo 2 533 000 Lt pajamas, kurios pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 30 punktą pripažintos ne individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn apmokestinamosiomis pajamomis bei, atsižvelgiant į tai, kad parduotos akcijos buvo įsigytos santuokoje, gautos pajamos pripažintos bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe. Vadovaujantis GPMĮ 2, 3, 8 straipsnių, 17 straipsnio 1 dalies 30 punkto, 19 straipsnio, CK 3.87, 3.88, 3.117 straipsnių nuostatomis, Pareiškėjos apmokestinamosiomis pajamomis pripažinta 1 166 500 Lt ((2 533 000 Lt – 200 000 Lt):2) suma. Inspekcija sprendime, atsakydama į Pareiškėjos skundo motyvus, nurodė, kad patikrinimo metu nustatyta, jog Pareiškėjos sutuoktinis pagal UAB "E1" 2012-12-27 išrašytus kasos išlaidų orderius (toliau – KIO) gavo 2 533 000 Lt pajamas už parduotas UAB "F1" akcijas (pažymėta, kad UAB "F1" akcijų pirkimo–pardavimo sutartis nebuvo pateikta). Klaipėdos AVMI nustatė, kad Pareiškėjos sutuoktinis 25 330 vnt. (vienos akcijos nominali vertė 100 Lt) UAB "F1" paprastasias vardines akcijas įsigijo iš AB "A1" pagal 2000-12-29 akcijų pirkimo–pardavimo sutartį už 200 000 Lt. Įsigijęs 25 330 vnt. akcijas, Pareiškėjos sutuoktinis tapo šios įmonės vieninteliu akcininku. Pagal mokesčių administratoriui UAB "F1" pateiktas Ataskaitas apie kontroliuojamuosius ir kontroliuojančius vienetus bei asmenis (forma FR0438) 2004–2011 m. 100 proc. akcijų priklausė K. R.. Inspekcijos duomenimis, UAB "F1" nuo 2013-01-01 mokesčių administratoriui neteikia deklaracijų ir kitų dokumentų, mokesčių mokėtojų registre nurodytais adresais nerandama. Nuo 2004-03-01 išregistruota iš PVM mokėtojų registro. Pareiškėjos 2017-03-16 paaiškinimu, UAB "F1" veiklos nevykdo nuo 2008 m.

Mokestinio patikrinimo metu Pareiškėjos sutuoktinis 2017-03-31 Paaiškinime apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindimą (forma FR0698) nurodė, kad pagal pirkimo–pardavimo sutartį (data nenurodyta) gavo 2 533 000 Lt (733 607 Eur) pajamas už UAB "E1" parduotas UAB "F1" akcijas. Pagal Inspekcijai pateiktas UAB "E1" Ataskaitas apie kontroliuojamuosius ir kontroliuojančius vienetus bei asmenis nustatyta, kad 2004 m. 100 proc. UAB "E1" akcijų valdė Pareiškėjos sutuoktinis, 2005–2012 m. – 98,12 proc. akcijų priklausė K. R. ir 1,88 proc. – Pareiškėjai.

Inspekcija sprendime pasisakė dėl Pareiškėjos skundo motyvų dėl to, jog, Pareiškėjos žiniomis, UAB "F1" akcijos buvo 2012 m. parduotos už jų įsigijimo kainą, t. y. 2 533 000 Lt, nes K. R. 2002 m. vasarą pardavė UAB "F1" akcijas tuometiniam UAB "G1" gen. direktoriui H. M., o vėliau 2003 m. kovo mėn. H. M. pardavė tas pačias UAB "F1" akcijas K. R. už 2 533 000 Lt. Inspekcija nurodė, kad Vilniaus apygardos teismo 2015-07-13 sprendimu civ. byloje Nr. 2-911-614/2015 nuspręsta atmesti K. R. ir jo sesers ieškinį dėl turto išreikalavimo iš svetimo neteisėto valdymo, tačiau šis sprendimas neįrodo, kad 2002–2003 m. akcijų pirkimo–pardavimo sandoriai įvyko ar tokie dokumentai egzistavo ir buvo ginčo pastate, nes, kaip minėta, pagal bankroto administratoriaus UAB "E1" operatyviam patikrinimui pateiktą 2014-08-09 UAB "E1" dokumentų aprašą UAB "E1" direktorius Pareiškėjos sutuoktinis perdavė bendrovės dokumentus bankroto administratoriui C. O., tačiau šiame apyraše UAB "F1" akcijų pirkimo–pardavimo sutarties perdavimas nenurodytas, taip pat nėra jokių duomenų apie 2002 ir 2003 m. sudarytus

vertybinių popierių pirkimo–pardavimo sandorius. Taip pat, pasak Inspekcijos, Klaipėdos AVMI Sprendimo 4–5 lapuose nuneigė Pareiškėjos pastabas, kad akcijos buvo parduotos už jų įsigijimo kainą, t. y. 2 533 000 Lt, nes 2003 m. jomis, kaip 2 533 000 Lt vertės turtiniu įnašu buvo didinamas UAB "G1" įstatinis kapitalas, o vėliau Pareiškėjos sutuoktinis akcijas atpirko ta pačia kaina. Iš VĮ Registrų centro pateiktų dokumentų nenustatyta, kad 2003 m. didinant UAB "G1" įstatinį kapitalą, Pareiškėjos sutuoktinis būtų atsiskaitęs UAB "F1" akcijomis ir jas atpirkęs, kaip savo skunde teigia Pareiškėja. UAB "G1" įstatinis kapitalas buvo didinamas 2002-08-08 turtiniu įnašu UAB "F1" nuosavybės teise priklausančiais poilsio namais „Kaspalėja“, kurio nustatyta vertė – 1 500 000 Lt. Didinant UAB "G1" įstatinį kapitalą buvo išleistos 150 000 vnt. 10 Lt nominalios vertės akcijų už 1 500 000 Lt. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo duomenimis, UAB "F1" poilsio namus, adresu: Taikos g. 16, Neringoje, įsigijo iš UAB "H1" pagal 2002-08-07 sutartį dėl nekilnojamojo turto ir nuosavybės teisių perleidimo Nr. K1ES-15209, o UAB "G1" įstatinis kapitalas buvo didinamas 2002-08-08 turtiniu įnašu UAB "F1" nuosavybės teise priklausiusiais poilsio namais „Kaspalėja“. UAB "F1" pagal 2002-10-03 sutartį Nr. MV7-22860 pardavė poilsio namus UAB "G1" o „UAB "G1" 2003-03-31 sutartimi Nr. MV7-8058 šiuos poilsio namus pardavė UAB "E1" Taigi, VĮ Registrų centrui nėra pateikta informacijos, kad 2002–2003 m. įvyko UAB "F1" akcijų pirkimo–pardavimo sandoriai tarp Pareiškėjos sutuoktinio ir H. M.. Atsakydama į Pareiškėjos teiginį, kad H. M. neteikė paaiškinimų dėl 2002–2003 m. sandorių, Inspekcija nurodė, kad nesant objektyvių įrodymų (juridinę galią turinčių dokumentų), paaiškinime pateikta informacija nesuponuotų priešingos išvados nei buvo padaryta mokestinio patikrinimo metu. Vadovaudamasi GPMĮ 19 straipsnio 1 dalies 1 punkto, 3 dalies nuostatomis, Inspekcija nurodė, nesant objektyvių įrodymų, kad 2002 m. UAB "F1" akcijos buvo parduotos ir 2003 m. atpirktos už 2 533 000 Lt, Klaipėdos AVMI pagrįstai laikė, kad akcijos įsigytos iš AB "A1" pagal 2000-12-29 Akcijų pirkimo–pardavimo sutartį už 200 000 Lt. Todėl, pasak Inspekcijos, atsizvelgus į CK 3.87, 3.88, 3.109 straipsnių nuostatas Pareiškėjos apmokestinamosiomis pajamomis pripažintina 1 166 500 Lt (2 533 000 Lt – 200 000 Lt):2) suma už 2012-12-27 parduotas UAB "F1" akcijas.

2. Pareiškėjos sutuoktinis K. R. pagal 2008-10-03 sudarytą vartojimo sutartį už užstatą iš AB banko „Snoras“ gavo 2 975 000 Lt paskolą. Sutarties sąlygų įvykdymą užtikrino UAB "E1" laidavimu, K. R. neprotestuotinu paprastuoju vekseliu bei pastato – poilsio namų, esančių Neringoje ir priklausančių UAB "E1" įkeitimu. Suėjus paskolos grąžinimo terminui, Pareiškėjos sutuoktiniui neįvykdžius prievolės bankui, UAB "E1" kaip laiduotojas sumokėjo turtu už UAB "E1" direktoriaus ir akcininko (Pareiškėjos sutuoktinio) paimtą asmeninę paskolą. Vadovaujantis GPMĮ 2 straipsnio 14, 15 dalių, 8, 9 straipsnių nuostatomis, padaryta išvada, kad Pareiškėjos sutuoktinis 2013 m. gavo 2 100 000 Lt pajamas natūra. Vadovaujantis CK 3.87, 3.88 straipsniais, gautos pajamos pripažintos bendromis sutuoktinių pajamomis, pagal CK 3.109 straipsnį Pareiškėjai tenkanti pajamų natūra pripažinta 1 050 000 Lt (2 100 000 Lt : 2) suma.

Pagal UAB "E1" operatyvaus patikrinimo metu (2017-03-14 operatyvaus patikrinimo pavedimas Nr. (9.6)FR1043-1648) pateiktą pažymą nustatyta, kad įmonės įstatinis kapitalas – 3 600 000 Lt. Akcininkai – Pareiškėjos sutuoktinis, turintis 706 486 vnt., ir Pareiškėja, turinti 13 514 vnt. paprastųjų vardinių akcijų. Pareiškėjos sutuoktinis valdė 2004 m. 100 proc., 2005–2013 m. – 98,12 proc., Pareiškėja – 2005–2013 m. – 1,88 proc. UAB "E1" akcijų. UAB "E1" 2012–2015 m. laikotarpiu dirbo nuostolingai. UAB Dangė“ yra bankrutavusi nuo 2016-05-19.

Pagal iš BAB banko „Snoras“ 2016-06-15 raštu pateiktą informaciją nustatyta, kad suėjus paskolos grąžinimo terminui (2012-03-01), K. R. neįvykdė prievolės bankui pagal aukščiau nurodytą Paskolos sutartį ir 2012-08-16 Klaipėdos miesto apylinkės teismas priėmė nutartį BAB banko „Snoras“ naudai išieškoti iš K. R. pagal 2008-10-03 vartojimo paskolos už užstatą sutartį (su visais jos pakeitimais ir papildymais) 3 365 025,82 Lt skolą kreditoriui, 10 proc. dydžio metines palūkanas, skaičiuojamas nuo priteistos bendros 3 365 025,82 Lt skolos sumos bei leido iš varžytinių parduoti bankui įkeistą daiktą – pastatą, bendro 484,99 kv. m ploto, nuosavybės teise priklausančią UAB "E1" Turto perdavimo išieškotojui 2013-09-25 aktu antstolė

V. T. vykdomojoje byloje Nr. 0162/13/00804 perdavė pastatą-poilsio namus išieškotojui BAB bankui „Snoras“ už 2 100 000 Lt.

Klaipėdos AVMI, įvertinusi patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, padarė išvadą, kad Pareiškėjos sutuoktinis, turėdamas tikslą iš AB banko „Snoras“ gauti 2 975 000 Lt vartojimo paskolą, šios paskolos gražinimą užtikrindamas UAB "E1" kurios direktoriumi ir akcininku buvo, nekilnojamojo turto poilsio namų Neringoje įkeitimu, visą paskolos laikotarpį bankui nemokėjo įmokų, o suėjęs paskolos gražinimo terminui (2012-03-01), savo prievolės bankui neįvykdė, todėl įkeistas UAB "E1" nekilnojamojo turto objektas – poilsio namai Neringoje buvo perduoti BAB bankui „Snoras“ už 2 100 000 Lt. Patikrinimo metu, įvertinus nustatytas aplinkybes bei, vadovaujantis GPMĮ 2 straipsnio 14 ir 15 dalių, 9 straipsnio 3 dalies nuostatomis, padaryta išvada, kad 2 100 000 Lt laikoma 2013 m. sutuoktinio gauta nauda pajamomis natūra. Klaipėdos AVMI, įvertinusi aplinkybes, kad Pareiškėja buvo laiduotoja sutuoktiniui su AB banku „Snoras“ pasirašant 2008-10-03 Vartojimo paskolos už užstatą sutartį Nr. 031-47532 (sudarant sandorį su banku, dalyvavo abu sutuoktiniai, sutartyje yra abiejų sutuoktinių parašai), kad UAB "E1" akcijos priklausė abiem sutuoktiniams, bei tai, kad Pareiškėja buvo įtraukta trečiuoju suinteresuotu asmeniu civilinėje byloje dėl sandorių tarp UAB "E1" vadovaujantis CK 3.87, 3.88, 3.109 straipsnių nuostatomis, 2 100 000 Lt sumą pripažino bendromis šeimos pajamomis, kuri sutuoktiniams padalinta lygioms dalimis, t. y. kiekvienam po 1 050 000 Lt.

Inspekcija, įvertinusi Pareiškėjos su skundu pateiktos civilinės bylos Nr. e2-302-262/2017 medžiagą, Klaipėdos apygardos teismo 2018-11-19 sprendimą civ. byloje Nr. e2-1156-479/2018 (<http://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/tekstas.aspx?id=325a94da-6d2e-4fbe-ab33-a2c629c280b7>), konstatavo, kad jie nekeičia Klaipėdos AVMI sprendime padarytų išvadų dėl gautų pajamų natūra gavimo momento. Pasak sprendimo, pirma, Lietuvos apeliacinio teismo 2018-03-15 priimta nutartis Nr. 2A-107-330/2018 dėl Vilniaus apygardos teismo 2017-04-14 sprendimo yra įsiteisėjusi (<http://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/tekstas.aspx?id=f80b4001-b4a9-4bba-afa0-b229fb0ec490>). Taigi, sandoriai (2008-11-18 sudaryta sutartinė hipoteka, kuria įkeisti poilsio namai ir 2008-11-18 sutartinis įkeitimas, kuriuo įkeista 0,0949 ha žemės sklypo, esančio nuomos teisė) galiojantys. Antra, civ. byloje Nr. e2-302-262/2017 2013-09-25 turto perdavimo išieškotojui aktas nėra nuneigtas. Pažymėta, kad 2013-09-25 turto perdavimo išieškotojui aktu buvo perduotas UAB "E1" nuosavybės teise priklausantis ir įkeistas turtas, todėl 2 100 000 Lt sumažintas Pareiškėjos sutuoktinio įsiskolinimas, kas laikytina pajamomis natūra. Trečia, skundo nagrinėjimo metu nėra pateikta duomenų, kad Klaipėdos apygardos teismo 2018-11-19 sprendimas civ. byloje Nr. e2-1156-479/2018 yra įvykdytas ir Pareiškėjos sutuoktinis patyrė nuostolius. Vadinas, ginčo pajamomis Pareiškėjos šeima tokia pačia apimtimi išsaugojo savo turtą ir pinigines lėšas bei disponavo (disponuoja) iki šiol, todėl nėra pagrindo teigti, kad GPM apskaičiuotas nuo pajamų, kurios negautos.

Inspekcija remdamasi GPMĮ 5 straipsnio 1 ir 2 dalių, 2 straipsnio 14, 15 dalių, 9 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatomis, laikosi pozicijos, jog pajamos, kurios yra mokesčio objektas, pripažįstamos, kai jos faktiškai gaunamos ir įgyjama teisė jomis disponuoti. Kad pajamos gali būti gaunamos ne tik pinigais, tačiau ir bet kokia gyventojų gaunama nauda, tiesiogiai įtvirtinta GPMĮ 2 straipsnyje 14 dalyje. Taigi, įvairūs netiesioginiai atsiskaitymai, skolų (ar išlaidų) padengimas ar skolos perleidimas taip pat yra pripažintina kaip viena iš pajamų gavimo formų. Įvertinus nurodytas aplinkybes, daroma išvada, jog skundžiamame Sprendime Klaipėdos AVMI pagrįstai pripažino UAB "E1" iš dalies padengtas Pareiškėjos sutuoktinio įsiskolinimas bankui yra Pareiškėjos ir jos sutuoktinio gauta nauda natūra, kuri, vadovaujantis GPMĮ nuostatomis, yra GPM objektas.

Atsakydama į Pareiškėjos argumentą, kad 2 100 000 Lt sumą mokesčių administratorius priskyrė nekilnojamojo turto pardavimo pajamoms, o tai savo ruožtu suponuoja GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 53 punkto taikymą, Inspekcija nurodo, kad mokesčių administratorius, vadovaudamasis GPMĮ 2 straipsnio 14, 15 dalių, 8 ir 9 straipsnių nuostatomis, nustatė, kad K. R. 2013 m. gavo 2 100 000 Lt pajamas natūra turtu, kurias UAB "E1" kaip

laiduotojas sumokėjo turtu už K. R. paimtą asmeninę paskolą. Taip pat pažymėjo, kad pagal GPMĮ 17 straipsnio 53 dalį pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), jeigu jame pastaruosius 2 metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn buvo gyventojų gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka. Inspekcija nurodo, kad parduotas pastatas priklausė ne Pareiškėjai ar jos sutuoktiniui, o buvo UAB "E1" nuosavybė. Todėl tai, kad Pareiškėjos sutuoktinis ginčo objekte (Taikos g. 16, Neringa) buvo deklaravęs savo gyvenamąją vietą, nereiškia, kad buvo išpildomos GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 53 punkte įtvirtintos lengvatos taikymo sąlygos. Toks išplėstinis lengvatos aiškinimas, kurį pateikia Pareiškėja, Inspekcijos tvirtinimu, negalimas ir nesuderinamas su mokesčių mokėtojų lygybės ir teisingumo principais.

Atsižvelgus į CK 3.87, 3.88, 3.109 straipsnių nuostatas, Pareiškėjai tenkanti pajamų natūra pripažintina 1 050 000 Lt (2 100 000 Lt : 2) suma.

3. Pagal kredito įstaigų patikrinimo metu pateiktą informaciją nustatyta, kad 2012–2013 m. 43 fiziniai ir 2 juridiniai asmenys už apgyvendinimą viloje „Kaspalėja“ į AB SEB banke ir „Swedbank“ AB Pareiškėjos vardu atidarytas sąskaitas pervedė 72 966 Lt, iš jų: 2012 m. – 29 918 Lt, 2013 m. – 43 048 Lt. Dalį gautų lėšų (6 359 Lt, iš jų 2012 m. – 1 019 Lt, 2013 m. – 5 340 Lt) Pareiškėja panaudojo atsiskaityti su UAB "E1" paslaugų tiekėjais. Pagal bankų sąskaitų išrašus nustatyta, kad likusi 66 607 Lt (72 966 Lt – 6 359 Lt) suma buvo panaudota Pareiškėjos asmeninėms reikmėms, t. y. iš banko išsiimta grynaisiais, pervesta sūnui, bankui gražintas kreditas.

Pagal kredito įstaigų pateiktą informaciją nustatyta, kad 13 fizinių ir 1 juridinis asmuo į MB "D1" „Swedbank“ AB sąskaitą 2013 m. pervedė 15 454 Lt už apgyvendinimą viloje „Kaspalėja“. Dalis piniginių lėšų (989 Lt) buvo pervesta UAB "E1" tiekėjams už suteiktas paslaugas, likusią 14 465 Lt (15 454 Lt – 989 Lt) sumą iš MB "D1" banko sąskaitos grynaisiais išsiėmė Pareiškėjos sutuoktinis.

Atsakydama į Pareiškėjos skundo motyvus, Inspekcija nurodė, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje (pavyzdžiui, LVAT 2011-01-20 nutartis adm. byloje Nr. A-442-60/2011, 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010, 2012-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A-442-1601/2012, 2017-09-27 sprendimas adm. byloje Nr. eA-1299-556/2017) laikomasi pozicijos, kad kai piniginės lėšos yra pervedamos į fizinio asmens sąskaitą, kuria jis turi teisę disponuoti, atlikti piniginių lėšų pervedimai gali būti neapmokestinami GPM, tik esant pakankamiems įrodymams, kad tai nėra fizinio asmens pajamos arba tai yra neapmokestinamosios pajamos. Pareiga pagrįsti tokio pobūdžio aplinkybes, jog į asmeninę banko sąskaitą gautos lėšos nėra mokesčių mokėtojo pajamos arba yra neapmokestinamos pajamos, tenka mokesčių mokėtojui, pateikiant konkrečius, leistinus ir patikimus įrodymus.

Iš bylos medžiagos, pasak Inspekcijos, matyti, kad K. R. 2017-06-19 pateiktame paaiškinime nurodė, kad MB "D1" buhalterinės apskaitos nevedė ir mokesčių administratoriui ataskaitų bei deklaracijų neteikė. MB "D1" direktorius nuo 2008-08-06 iki šiol yra K. R., minėtas asmuo taipogi yra vienasmenis valdymo organas, MB "D1" finansinės atskaitomybės ir balansai pateikti tik už 2005–2007 m. Taip pat nustatyta, kad aukščiau nurodytos į Pareiškėjos ir MB "D1" sąskaitas bankuose gautos piniginės lėšos už apgyvendinimą viloje „Kaspalėja“ UAB "E1" apskaitoje neužfiksuotos.

Esant šioms nustatytoms aplinkybėms, pasak Inspekcijos, teigtina, kad Pareiškėjos skundo argumentai, jog sutuoktinis su UAB "E1" ir MB "D1" buvo sudarę pastato Taikos g. 16 Neringoje panaudos sutartis ir gautos pajamos buvo panaudotos ne asmeninėms reikmėms, o MB "D1" veikloje, nėra grindžiami juridinę galią turinčiais dokumentais. Pažymėta, kad minėtos panaudos sutartys mokesčių administratoriui nepateiktos. Inspekcija nurodo, kad tiek šiuo metu galiojančioje, tiek 2012–2013 m. galiojusiose Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (toliau – BAĮ) 21 straipsnio redakcijose įtvirtinta, kad už apskaitos organizavimą pagal BAĮ reikalavimus atsako ūkio subjekto vadovas, ir, kad už apskaitos dokumentų išsaugojimą įstatymų nustatyta tvarka atsako ūkio subjekto vadovas. Taigi, kaip matyti, už MB "D1" ir UAB

"E1" buhalterinės apskaitos valdymą atsakingas Pareiškėjos sutuoktinis, MB "D1" buhalterinė apskaita nevedama, UAB "E1" apskaitoje gautos piniginės lėšos į Pareiškėjos ir MB "D1" sąskaitas bankuose už apgyvendinimą viloje „Kaspalėja“ buhalteriniais įrašais neužfiksuotos, todėl konstatuota, jog Klaipėdos AVMI pagrįstai vertino, kad Pareiškėja 2012 m. gavo 28 899 Lt ir 2013 m. gavo 37 708 Lt kitas su darbo santykiais nesusijusias ir ne individualios veiklos pajamas bei K. R. 2013 m. gavo 14 465 Lt kitas su darbo santykiais nesusijusias ir ne individualios veiklos pajamas. Pareiškėja neįrodė, kad 81 072 Lt suma būtų panaudota įmonės veikloje, todėl vertinta, kad piniginės lėšos buvo panaudotos asmeninėms reikmėms.

Inspekcija tvirtina, jog Klaipėdos AVMI pagrįstai, vadovaudamasi CK 3.87, 3.88, 3.109 straipsnių nuostatomis, padalijo bendras šeimos pajamas sutuoktiniams lygioms dalimis, t. y. iš juridinių ir fizinių asmenų gautos pajamos už apgyvendinimą viloje „Kaspalėja“ padalytos kiekvienam sutuoktiniui po 14 450 Lt (28899/2) už 2012 m. ir po 26 286 Lt (52173/2) už 2013 m.

Pasisakydama dėl Pareiškėjos skundo argumentų, susijusių su sutuoktinių gautų pajamų apmokestinimu, Inspekcija atkreipė dėmesį į tai, kad administracinių teismų praktikoje aiškinant teisės aktų nuostatas, kiek tai susiję su pajamų, kurias gauna asmuo būdamas santuokoje apmokestinimu, yra konstatuota, kad tokiais atvejais turi būti laikomasi prezumpcijos, jog pajamas gavo abu sutuoktiniai (LVAT 2016-06-23 nutartis adm. byloje Nr. A-777-438/2016, 2017-11-27 nutartis adm. byloje Nr. A-1223-602/2017). Nagrinėjamu atveju duomenų, kurie paneigtų šią prezumpciją, nėra.

Pasisakydama dėl delspinigių apskaičiavimo pagrįstumo, Inspekcija rėmėsi delspinigių apskaičiavimą reglamentuojančių GPMĮ 36 straipsnio 2 dalies, MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatomis. Kadangi Pareiškėja nedeklaravo 1 166 500 Lt gautų pajamų už parduotas UAB "F1" akcijas metinėje pajamų deklaracijoje (duomenys neskelbtini) už 2012 m. bei į biudžetą nesumokėjo GPM, todėl vadovaujantis GPMĮ bei MAĮ nuostatomis, delspinigiai pagrįstai pradėti skaičiuoti nuo 2013-05-03. Nemokėdami mokesčių įstatymų nustatytu laiku mokesčių mokėtojai nemokamai naudojami visuomenei priklausančiais pinigais ir yra teisinga atlyginti už tai įstatymu nustatyta delspinigių forma (LVAT 2018-11-14 nutartis adm. byloje Nr. eA-1139-575/2018).

Pasisakydama dėl paskirtos baudos, Inspekcija nurodė, kad Klaipėdos AVMI pagrįstai nustatė, kad Pareiškėja pažeidė GPMĮ nuostatas, t. y. nedeklaravo (2012-12-27 gautų 1 166 500 Lt pajamų už parduotas UAB "F1" akcijas, 2013-09-25 gautų 1 050 000 Lt pajamų natūra už perleistą UAB "E1" turtą BAB bankui „Snoras“, 2012 m. (14 450 Lt) ir 2013 m. (26 286 Lt) gautų pajamų už fizinių ir juridinių apgyvendinimą viloje „Kaspalėja), neapskaičiavo ir nesumokėjo mokėtinų mokesčių. Todėl Klaipėdos AVMI, atsižvelgusi į formuojamą LVAT praktiką dėl skiriamų baudų dydžio, taip pat į tai, kad Pareiškėja mokesčio patikrinimo metu geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriui, į pateiktus klausimus teikė paaiškinimus, skyrė minimalią 10 proc. baudą. Pažymėta, kad už pažeidimus, kuriuos padarė Pareiškėja, įstatymai nenumato galimybės neskirti baudos.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjos skundas atmestinas, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas. Ginčas tarp šalių vyksta dėl Pareiškėjai papildomai apskaičiuoto GPM ir su juo susijusių sumų, nustatytus, kad Pareiškėja 2012–2013 m. yra gavusi apmokestinamųjų pajamų (vertybinių popierių pardavimo pajamų, pardavus UAB „Kaspalėja“ akcijas; pajamų natūra, UAB „Dangė“ nekilnojamuoju turtu padengus Pareiškėjos sutuoktinio išsiskolinimą bankui pagal paskolos sutartį; fizinių ir juridinių asmenų į banko sąskaitas pervestų pajamų už apgyvendinimo paslaugas poilsio namuose „Kaspalėja“), kurių ji nedeklaravo ir nuo kurių nesumokėjo GPM. Pareiškėja savo skunde yra išdėsciusi konkrečius nesutikimo su Inspekcijos sprendimu motyvus. Todėl Komisija, atsižvelgdama į tai, jog mokesčių administratorių dokumentuose, taip pat Komisijos sprendimo aprašomojoje dalyje yra išsamiai išdėstytos su Pareiškėjos apmokestinimu susijusios faktinės

aplinkybės, šioje sprendimo dalyje iš naujo jų nekartodama, dėl Pareiškėjos apmokestinimo pasisakys, atsižvelgdama į Pareiškėjos skundo motyvus.

Dėl pajamų natūra. Ginčo byloje nustatyta, kad Pareiškėjos sutuoktiniui K. R. pagal su AB banku „Snoras“ sudarytą 2008-10-03 vartojimo paskolos už užstatą sutartį Nr. 031-47532 buvo suteikta 2 900 000 Lt paskola (iš jų 2 700 000 Lt skirta vartojimo reikmėms, 200 000 Lt palūkanoms mokėti). Paskola turėjo būti gražinta iki 2010-10-01, 2010-10-08 papildomu susitarimu Nr. 1 paskolos gražinimo terminas pratęstas iki 2011-08-01, 2011-09-26 papildomu susitarimu Nr. 2 – iki 2012-03-01. Sudarius paskolos sutartį, joje buvo numatytos paskolos gražinimo užtikrinimo priemonės, aptartos sutarties 6.1–6.5 punktuose. Pagal šias nuostatas paskolos gražinimas taip pat buvo užtikrintas pastato–poilsio namų, esančių adresu: Taikos g. 16, Neringa, hipoteka. Ginčo byloje nustatyta, kad K. R., suėjęs paskolos gražinimo terminui, paskolos negražino. Klaipėdos apylinkės teismas 2012-08-16 nutartimi priteisė iš K. R. 3 365 025,82 Lt skolą kreditoriui, taip pat 10 proc. dydžio metines palūkanas nuo priteistos skolos sumos nuo 2012-08-16 iki visiško skolos išieškojimo. Daliniam skolos gražinimui padengti 2013-09-25 turto perdavimo išieškotojui aktu BAB bankui „Snoras“ perduotas pastatas–poilsio namai, esantys adresu: Taikos g. 16, Neringa, už 2 100 000 Lt. Klaipėdos AVMI pripažino, kad padengus K. R. įsiskolinimą bankui UAB „Dangė“ turtu ir šia apimtimi sumažėjus K. R. įsiskolinimui, buvo gautos pajamos natūra, nuo kurių turi būti apskaičiuotas ir sumokėtas mokestis.

Įvertinus Pareiškėjos skundo motyvus, taip pat norminių aktų nuostatas, konstatuotina, jog ginčo situacijoje mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, kad buvo gautos pajamos natūra ir nuo jų turi būti sumokėtas GPM. Pagal GPMĮ 5 straipsnio 1 dalies ir 2 straipsnio 14 dalies nuostatas, GPM objektas yra gyventojų pajamos, o pajamomis taip pat pripažįstama ir (arba) kita nauda pinigais ir (arba) natūra, išskyrus minėto įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 1–8 punktuose numatytas išimtis. Pajamomis natūra pripažįstama neatlygintinai, mainais arba lengvatine kaina (konkrečiam gyventojui dėl tam tikrų interesų ar sandorių įtakos nustatyta mažesne negu tikroji rinkos kaina) gautas nuosavybėn arba naudoti (neįgyjant nuosavybės teisės) turtas arba gautos paslaugos, *taip pat kita gauta nauda* (jei naudos davėjas turėjo tikslą naudą duoti konkrečiam asmeniui), kai gauto turto, paslaugų ar kitos naudos ekvivalentas pinigine išraiška pagal šio įstatymo nuostatas būtų priskiriamas pajamoms. GPMĮ 9 straipsnio 1 dalyje pateikiamas baigtinis sąrašas pajamų, kurios nepripažįstamos gautomis natūra, tačiau ginčo atvejis į minėtą sąrašą nepatenka. Pagal GPMĮ 9 straipsnio 2 dalį pajamos, gautos natūra, pripažįstamos šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka (pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu).

Iš aukščiau nurodytų GPMĮ nuostatų matyti, jog pajamos, kurios yra mokesčio objektas, pripažįstamos, kai jos faktiškai gaunamos, tai yra, kai jų gavėjas įgyja teisę jomis disponuoti. GPMĮ (2 straipsnio 14 dalis) tiesiogiai įtvirtinta, kad pajamos gali būti gaunamos ne tik pinigais, o tai yra bet kokia gyventojų gaunama nauda. Pabrėžtina, kad apmokestinimas GPM yra siejamas su realiu pajamų gavimu, o pajamų gavimo momentu laikomas teisės laisvai disponuoti lėšomis atsiradimo momentas (neatsižvelgiant į tai, ar lėšas gyventojas gauna grynaisiais pinigais, ar tie pinigai pervedami į jo sąskaitą banke, ar apmokamos jo išlaidos, ar padengiamos skolos). Taigi įvairūs netiesioginiai atsiskaitymai, skolų (ar išlaidų) padengimas ar skolos perleidimas taip pat yra pripažįstami kaip viena iš pajamų gavimo formų. Ginčo atveju, remiantis šalių sudarytomis sutartimis, priimtu teismo sprendimu, Pareiškėjos sutuoktinio paimtos paskolos dalis buvo padengta UAB „Dangė“ turtu, perdavus paskolą suteikusiam bankui hipoteka įkeistą turtą, tokiu būdu įvykdant dalį K. R. prievolės (už jį gražinant dalį skolos). Taigi, UAB „Dangė“ turtu padengus pagrindinio akcininko reikmėms paimtos paskolos dalį (2 100 000 Lt) bankui, Pareiškėjos sutuoktinis (taip pat ir Pareiškėja, nes paskolos paėmimo ir gražinimo metu gyveno santuokoje su K. R., kartu vedė bendrą ūkį, disponuodama bendromis sutuoktinių pajamomis, dalyvavo paskolos paėmimo procedūrose, buvo sutuoktinio laiduotoja) šia apimtimi išsaugojo savo turtą ir pinigines lėšas, kuriomis gali laisvai disponuoti. Pareiškėjos skunde akcentuojamos aplinkybės, kad jos sutuoktinio atžvilgiu yra priimti procesiniai sprendimai BUAB „Dangė“ naudai, sudarantys prielaidas iš jo išieškoti atitinkamas sumas, taip pat apribojantys galimybes disponuoti turtu, nes yra pritaikytos sprendimo įvykdymo užtikrinimo priemonės, kaip teisingai

pastebėjo Inspekcija, nepaneigia nei pajamų gavimo momento (pajamos gautos dalies skolos padengimo momentu, tai yra 2013 m. pagal turto perdavimo aktą perdavus UAB „Dangė“ nekilnojamąjį turtą BAB bankui „Snoras“), nei sudaro pagrindo kitaip vertinti ginčo aplinkybes. GPMĮ 9 straipsnio 5 dalis numato, jog tais atvejais, kai pajamų natūra gavėjas pajamų natūra davėjui atlygina dalį suteikto turto ar paslaugos vertės, šia suma mažinama pajamų natūra vertė. Ginčo byloje nėra pateikta duomenų, kad pajamų gavimo momentu (2013 m.) Pareiškėjos sutuoktinis ar Pareiškėja būtų padengusi dalį įsiskolinimo UAB „Dangė“. Taip pat nėra pateikta duomenų, kad priimti procesiniai sprendimai dėl piniginių lėšų išieškojimo būtų iš dalies ar visiškai įvykdyti, kas rodo, jog Pareiškėja ir jos sutuoktinis ir toliau disponuoja 2013 metais gautomis pajamomis, todėl 2013 m. atsiradęs pajamų gavimo pagrindas nėra išnykęs, taip pat nėra atsiradę jokių kitų aplinkybių (visiško ar dalinio skolos gražinimo), kurios sudarytų pagrindą inicijuoti atitinkamas procedūras dėl mokesčio nuo sugrąžintų lėšų gražinimo. Komisijos vertinimu, tik mokesčių mokėtoju *realiai gražinus dalį pinigų lėšų*, šios aplinkybės – realus gautų pajamų gražinimas – sudarytų prielaidas mokesčių permokos, susidariusios nuo gražintų lėšų atsiradimui, bei kreipimuisi dėl jos gražinimo. Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad ir LVAT praktikoje (pavyzdžiui, 2018-05-30 nutartis adm. byloje Nr. A-670-438/2018) tik realiai atlikti lėšų gražinimo veiksmai pripažintini galinčiais turėti įtakos naujų teisinių santykių (santykių dėl galimo mokesčio permokos gražinimo) atsiradimui. Atsižvelgiant į aptartas aplinkybes, konstatuotina, kad mokesčių administratorius tinkamai nustatė pajamų natūra gavimo momentą ir pagrįstai patikrinimo metu 1/2 natūra gautų pajamų (1 050 000 Lt) priskyrė Pareiškėjos apmokestinamosioms pajamoms.

Komisijos vertinimu, Inspekcija visiškai pagrįstai atsisakė šių pajamų apmokestinimui taikyti GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 53 punkte (neapmokestinamos pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), jeigu jame pastaruosius 2 metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn buvo gyventojų gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka) nustatyta apmokestinimo lengvatą. Teismų praktikoje laikomasi nuoseklios pozicijos dėl mokesčių lengvatų (neapmokestinimo sąlygų) taikymo, pavyzdžiui, LVAT 2016-06-30 nutartyje adm. byloje Nr. A-3536-442/2016, pasisakydamas dėl galimybės pasinaudoti GPMĮ 17 straipsnyje numatytą tam tikrų pajamų neapmokestinimu, nurodė, kad „įstatymų nuostatos, nustatančios mokesčines lengvatas, negali būti aiškinamos plečiamai. Mokesstinė lengvata gali būti taikoma tik tuo atveju, jeigu yra pateikiami įrodymai, neginčijamai patvirtinantys sąlygų, kurioms esant gali būti taikoma mokesstinė lengvata, buvimą“. Pagrįsti šias aplinkybes pirmiausia tenka mokesčių mokėtoju. Aptartos GPMĮ nuostatomis siekiama neapmokestinti fizinio asmens *už jo parduotą nekilnojamąjį turtą* (kuriame buvo deklaruota gyvenamoji vieta) *gautų pajamų*, tai yra įstatymų leidėjas yra numatęs taip vadinamą „gyvenamojo būsto apmokestinimo lengvatą“. Todėl skunde nurodyta aplinkybė, kad K. R. už jo skolą bankui perduotuose poilsio namuose, kurie nuosavybės teise priklausė ne jam, o juridiniam vienetui (UAB „Dangė“), buvo deklaravęs gyvenamąją vietą, nesudaro pagrindo jam pasinaudoti pajamų neapmokestinimu, nes pajamos buvo gautos natūra UAB „Dangė“ turtu padengus fizinio asmens skolą, o ne fiziniam asmeniui pardavus jam nuosavybės teise priklausantį turtą.

Dėl vertybinių popierių pardavimo pajamų apmokestinimo. Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėja neginčia aplinkybių, kad jos sutuoktinis 2012 m. pardavė UAB „Kaspalėja“ akcijas UAB „Dangė“ ir gavo 2 533 000 Lt pajamas, tačiau laikosi pozicijos, kad pajamų apmokestinti nėra pagrindo, nes K. R. akcijas įsigijo ir perleido už tą pačią 2 533 000 Lt kainą (už 2 533 000 Lt, pasak Pareiškėjos, jos sutuoktinis akcijas įsigijo iš H. M.).

Vertybinių popierių pardavimo pajamų apmokestinimą reglamentuojantis GPMĮ nustato, kad tuo atveju, jeigu vertybinių popierių apmokestinimui, netaikytinos GPMĮ 17 straipsnio 30 punkte numatytos apmokestinimo išimties, yra apmokestinamas akcijų pardavimo pajamų ir jų įsigijimo kainos (akcijų įsigijimo išlaidų) skirtumas. Kadangi Pareiškėjos sutuoktinis UAB „Kaspalėja“ akcijų pardavimo metu daugiau kaip 3 metus valdė 100 proc. (tai yra daugiau kaip 10 proc.) įmonės akcijų (akcijos įsigytos po 1999-01-01), tai yra jis neatitiko GPMĮ

17 straipsnio 1 dalies 30 punkto neapmokestinimo sąlygų, todėl UAB „Kaspalėja“ akcijų pardavimo pajamos pagrįstai pripažintos apmokestinamosiomis pajamomis, kurios apmokestintos, įvertinus 200 000 Lt akcijų įsigijimo iš UAB „Kretingos grūdai“ kainą. Tiek GPMĮ 16 straipsnio 1 dalies 4 punkto, tiek 19 straipsnio nuostatos, tiek šias nuostatas aiškinanti LVAT praktika (pavyzdžiui, 2018-03-27 nutartis adm. byloje Nr. A-238-438/2018, 2018-04-11 nutartis adm. byloje Nr. A-783-575/2018) nustato, kad pareiga pateikti dokumentus, atitinkančius Buhalterinės apskaitos įstatyme nustatytus reikalavimus, tenka asmeniui, kuris siekia iš pajamų, gautų pardavus turtą, atimti šio turto įsigijimo bei pardavimo išlaidas, t. y., pareiga pagrįsti išlaidas, o tuo pačiu pateikti reikiamus dokumentus, tenka asmeniui, kuris siekia sumažinti apmokestinamųjų pajamų dydį. Todėl mokesčių mokėtojas turi teisę apmokestinamąsias pajamas sumažinti įsigijimo kaina tik tuo atveju, jeigu turto įsigijimo aplinkybėms ir patirtoms išlaidoms pagrįsti jis pateikia norminių aktų reikalavimus atitinkančius dokumentus. Pareiga rinkti šiuos dokumentus, juos saugoti ir pateikti mokesčių administratoriaus pareigūnui tenka mokesčių mokėtojui ir mokesčių administratoriui negali būti perkelta. Ginčo byloje nei Pareiškėja, nei jos sutuoktinis objektyviais duomenimis ir įrodymais nepagrindė aplinkybių, kad akcijos buvo įsigytos iš kito asmens už kitą, nei nustatė Klaipėdos AVMI, kainą, todėl nėra jokio pagrindo kitaip vertinti Inspekcijos konstatuotų aplinkybių. Skunde nurodomos aplinkybės dėl to, kur galimai randasi dokumentai (komodos atitinkamame stalčiuje), ar tai, už kokį laikotarpį pagal Įmonių bankroto įstatymo nuostatas K. R. privalėjo bankroto administratoriui pateikti UAB „Dangė“ dokumentus iškelus bankroto bylą, neeliminuoja šios pareigos įgyvendinimo. Taip pat nustatyta, kad nei K. R., nei Pareiškėja 2012 metų metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (kuri turėjo būti pateikta iki 2013-05-01) nėra deklaravę vertybinių popierių pardavimo pajamų ir jų įsigijimo išlaidų, nors tokią pareigą turėjo pagal GPMĮ 27 straipsnio 1 dalies ir Inspekcijos viršininko 2009-12-15 įsakymu Nr. VA-96 patvirtintų Metinės pajamų deklaracijos (duomenys neskelbtini) formos ir jos priedų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių 51.2 punkto nuostatas, duomenų apie išmokas, priskirtas B klasės pajamoms, nėra pateikusi ir UAB „Dangė“. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad sandorio šalys nesilaikė teisės aktų reikalavimų dėl duomenų pateikimo mokesčių administratoriui, pajamų deklaravimo ir mokesčių sumokėjimo. Tai sudaro pagrindą spręsti, kad netinkamas su mokesčių apskaičiavimu, deklaravimu susijusių pareigų įgyvendinimas, kaip ir dokumentų nepateikimas, nebuvo nulemtas skunde minimo UAB „Dangė“ nekilnojamojo turto perdavimo BAB bankui „Snoras“ ir negalėjimo disponuoti pastate esančiais dokumentais, nes UAB „Dangė“ priklausanti turtą antstolė pagal turto perdavimo aktą perdavė BUAB „Snoras“ 2013-09-25.

Dėl į banko sąskaitas gautų pajamų apmokestinimo. Klaipėdos AVMI surinko informaciją, kad į Pareiškėjos banko sąskaitas, taip pat į UAMB „Dinamika“ (kurios akcininku ir vadovu buvo K. R.) banko sąskaitą 2012–2013 m. fiziniai ir juridiniai asmenys pervedinėjo pinigines lėšas už apgyvendinimą poilsio namuose „Kaspalėja“. Minėtos lėšos, įvertinus (atėmus) poilsio namų „Kaspalėja“ paslaugų tiekėjams už paslaugas sumokėtas lėšas, lygiomis dalimis padalytos Pareiškėjai ir jos sutuoktiniui K. R.. Nors Pareiškėja laikosi pozicijos, kad gautos lėšos nėra jos pajamos, ji jų nenaudojo asmeninėms reikmėms, tačiau byloje esanti informacija ir dokumentai nesudaro pagrindo šių lėšų nepripažinti Pareiškėjos pajamomis. Pažymėtina, kad pagal GPMĮ 5 straipsnio 1 dalies nuostatas GPM objektas yra pajamos, todėl vertinant apmokestinimo GPM pagrįstumą tais atvejais, kai pinigines lėšas yra pervedamos į fizinio asmens sąskaitą, kurioje esančiomis lėšomis jis turi teisę disponuoti ir disponuoja, atlikti piniginių lėšų pervedimai gali būti neapmokestinami GPM tik tuo atveju, jeigu yra pakankamai įrodymų, patvirtinančių, kad tai nėra fizinio asmens pajamos arba tai yra neapmokestinamosios pajamos. Pareiga pagrįsti tokio pobūdžio aplinkybes tenka mokesčių mokėtojui (pavyzdžiui, LVAT 2011-01-20 nutartis adm. byloje Nr. A-442-60/2011, 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010, 2011-01-24 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1216/2011, 2012-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A-442-1601/2012). Tai yra būtent jam tenka pareiga pateikti konkrečius, leistinus ir patikimus įrodymus, kurie pagrįstų jo poziciją, kad tai nėra mokesčio mokėtojo pajamos, ar tai nėra apmokestinamosios pajamos. Pasisakant dėl Pareiškėjos pozicijos, kad tai nėra jos lėšos, o jos

sąskaita buvo pasinaudota tik todėl, jog UAB „Dangė“ sąskaita buvo areštuota, atkreiptinas dėmesys į tai, jog Klaipėdos AVMI nustatė, kad Pareiškėja dalį lėšų iš tikrųjų panaudojo atsiskaityti su paslaugų tiekėjais (ši lėšų dalis nepriskirta apmokestinamosioms pajamoms), tačiau kita dalis lėšų buvo panaudota prekėms įsigyti, pervesta Pareiškėjos sūnui, paskolai padengti, išgryninta. K. R. dalį į UAMB „Dinamika“ sąskaitą pervestų lėšų panaudojo atsiskaityti su UAB „Dangė“ tiekėjais, kitą lėšų dalį išsigrynino. Klaipėdos AVMI nenustatė, kad Pareiškėja ar jos sutuoktinis K. R. į banko sąskaitas gautas lėšas būtų įnešę į UAB „Dangė“ ar UAMB „Dinamika“ kasą, kas paneigia skunde išdėstytą poziciją, jog lėšos buvo panaudotos UAB „Dangė“ reikmėms. Atsižvelgiant į LVAT suformuotas įrodinėjimo naštos paskirstymo taisykles, Pareiškėjai nepateikus objektyvių įrodymų savo pozicijai pagrįsti, konstatuotina, kad mokesčių administratorius pagrįstai gautas į banko sąskaitas pajamas pripažino Pareiškėjos ir jos sutuoktinio pajamomis.

Dėl pajamų padalijimo tarp sutuoktinių. Įvertinusi ginčo byloje Klaipėdos AVMI surinktą informaciją dėl Pareiškėjos ir K. R. bendro ūkio vedimo, Pareiškėjos dalyvavimo UAB „Kaspalėja“, UAB „Dangė“ veikloje aplinkybes, Komisija sutinka su Inspekcijos skundžiamame sprendime pateiktais argumentais, kurie yra susiję su aptariamu laikotarpiu gautų pajamų priskyrimu abiem sutuoktiniams, t. y., kad šios pajamos yra Pareiškėjos ir jos sutuoktinio bendroji jungtinė nuosavybė, nuo kurių kiekvienam iš jų apskaičiuotas mokėtinas GPM ir su juo susijusios sumos.

Duomenų, paremtų juridinę galią turinčiais dokumentais (vedybų sutartis, turto pasidalinimo faktai Vedybų sutarčių registre), apie Pareiškėjos ir jos sutuoktinio nevedamą bendrą ūkį ginčo laikotarpiu nėra (poveybinė sutartis pasirašyta tik 2016-09-29), taip pat nėra duomenų apie tai, kad santuokoje įsigijamas turtas buvo įsigytas ir valdomas kurio nors iš sutuoktinių asmeninės nuosavybės teise. Ginčo byloje surinkta informacija, kad Pareiškėja apie 2008-10-03 vartojimo paskolos už užstatą sutarties Nr. 031-47532 sudarymą žinojo (sudarant sandorį su banku, dalyvavo abu sutuoktiniai, sutartyje yra abiejų sutuoktinių parašai, taip pat Pareiškėja buvo laiduotoja), kartu su sutuoktiniu būdami susiję asmenys pagal GPMĮ 2 straipsnio 19 punktą ir UAB "E1" vieninteliais akcininkais, kontroliavo UAB "E1" veiklą ir veikė siekdami asmeninės naudos. Minėtas aplinkybes pagrindžia ir tai, jog 2012–2013 m. už UAB „Dangė“ poilsio namų paslaugas, teiktas poilsio namuose „Kaspalėja“, lėšos buvo pervedamos į Pareiškėjos banko sąskaitas; lėšas (išskyrus panaudotą atsiskaityti su tiekėjais jų dalį) Pareiškėja naudojo savo reikmėms: paskolai gražinti, pirkiniams, pervedavo sūnui ir pan. Taip pat mokesčio patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėjos sutuoktinis UAB "F1" 25 330 vnt. akcijas įsigijo 2000 m. ir pardavė 2012 m., būdamas santuokoje su Pareiškėja, K. R. iš AB "A1" įsigyjant UAB "F1" akcijas, Pareiškėja dirbo UAB "F1" direktore (nuo 2000-02-08 iki 2008-03-31), o 2012 m., parduodant vertybinius popierius UAB "E1" Pareiškėja buvo UAB "E1" akcininkė (bendrai su sutuoktiniu valdė 100 proc. akcijų). Šios aplinkybės patvirtina, kad Pareiškėja žinojo apie sutuoktinio gautą paskolą, vertybinių popierių įsigijimo iš AB "A1" ir jų pardavimo UAB "E1" sandorius bei gautas vertybinių popierių pardavimo pajamas. Už parduotus vertybinius popierius buvo atsiskaityta grynaisiais pinigais. Sutuoktiniai paaiškinimuose (Pareiškėjos 2017-03-16 paaiškinimas Nr. (9.29)-FR1047-122, K. R. 2017-03-16 pateiktas paaiškinimas Nr. (9.29)-AC19-12) nurodė, kad namų ūkį iki 2016-09-29 (poveybinės sutarties sudarymo) vedė bendrai. Paaiškinimuose nurodyta, kad Pareiškėja mokėjo už šeimos patirtas vartojimo išlaidas bankiniais pavedimais (nustatyta, kad mokėta už įvairias paslaugas, namų apyvokos daiktus ir prekes, mokėti mokesčiai už telefoną, internetą, darželį, draudimą, elektrą ir kt., mokėta už įvairius pirkinius, maistą, ūkines prekes, aprangos prekes, degalus ir kt.), todėl pagrindo laikyti, kad ginčo pajamomis Pareiškėja nedisponavo, nėra. Todėl nuo ginčo pajamų abiem sutuoktiniams teisėtai ir pagrįstai buvo apskaičiuotos mokėtinos GPM ir su šiuo mokesčiu susijusios sumos. Pareiškėjos skunde nurodomos aplinkybės, jog K. R. pripažįsta disponavęs pajamomis savarankiškai, atsižvelgiant į LVAT praktikos nuostatas, jog pirminiai paaiškinimai pripažįstami objektyvesniais ir patikimesniais, nes jie yra neįtakoti laiko ir kitų aplinkybių (LVAT 2007-03-15 nutartis adm.

byloje Nr. A-17-301/2007, 2009-06-12 nutartis adm. byloje Nr. A556-695/2009), Komisijos vertinimu, pagrįstai įvertintos kaip gynybinė pozicija.

Atsižvelgiant į aptartas aplinkybes, konstatuotina, kad Inspekcijos sprendimas yra pagrįstas tinkamu faktinių aplinkybių ir teisės normų vertinimu, todėl jis tvirtintinas, o Pareiškėjos skundas atmestinas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2019-01-18 sprendimą Nr. 68-10.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskūsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė